

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban 2026.09.10.

Szeptember első hetében folytatódott a száraz, átmenetileg enyhülő, meleg, nyárutói időjárás. Az időszakban érkező hidegfront számottevő csapadékot sajnos még mindig nem hozott (~2-10 mm), így a lekerülő, betakarításra váró növényeinkben tovább gyűrűzött az aszály. A hőmérsékleti értékek valamelyest csökkentek, amely elsősorban az éjszakai hőmérsékletek süllyedésében nyilvánult meg, így az néhol már 10 °C alatt is alakult. Ezzel szemben napközben továbbra is késő nyári meleg uralkodott, de a korábbi hetekhez viszonyítva érezhetően mérséklődő tendenciával.

Talajaink vízellátottsága az érdemi csapadék elmaradása miatt továbbra is kedvezőtlen, alacsony szintű. Ez idén jócskán megnehezíti az őszi vetésű növények alá a talaj előkészítést, vetést és a porba elvetett repce esetén a kelést, kezdeti fejlődést. A repce vetésével általában nem is sietnek a gazdák, ahol a betakarítási valamint talaj előkészítési munkák megengednek, a csapadék érkezéséig kívárnak. Szintén a talaj állapota miatt sok helyen halogatják a tarlók hántását, ápolását is.

KUKORICA

A kukorica betakarítását egyre több területen kezdték meg, a víztartalom 9-19 % között alakul. Az elmúlt száraz, sőt gyakran szeles időszakok nem kedveztek a sérült csöveken megjelent **kórokozók** pl. fuzárium, aspergillus, penicillium fajok terjedéséhez, újabb fertőzéséhez. A nagyrészt felszáradt állományokban még mindig csapdázható a **kukoricamoly** (1-2 db imágó/csapda/hét), a **gyapottok bagolylepke** (1-5 db imágó/csapda/hét) és a **kukoricabogár** (~10-15 db imágó/csapda/hét) is, bár jelenlétük már csak észlelési szintű, kártételi veszélyük már nincs.

NAPRAFORGÓ

A napraforgó deszikkálása, aratása folyamatban van, a víztartalom ~5-16 % közötti. A betegségek terjedése már nem fenyeget, ellenben a madarak kártétele egy-egy területen fokozódott. Lehetőség szerint mielőbbi betakarítás javasolt.

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

A gyümölcs-szőlő kultúrák szürete, betakarítása folyamatos. Egyes károsítók továbbra is észlelhetők de növényvédelmi jelentőségük a termés veszélyeztetése szempontjából már egyre kisebb.

Almában, körtében a **monília gyümölcsrothadás** tünetei nem erősödtek, amely a betegség számára kevésbé kedvező időjárással magyarázható.

Almában az **aknázómolyok** (almalevél-sátorosmoly, lombosfa-fehérmoly, almalevél-aknázómoly (20-30 db/csapda/hét nap)) rajzása még mindig észlelhető, jelentősen csökkenő tendenciával.

Az **almamoly** rajzása észlelési szintű (1-5 db imágó/csapda/hét), a kártevő lárváinak jó része valószínűsíthetően már a telelő helyén várja a lehűlést.

A szilva szürete a vége felé tart, ahogy a termést károsító **szilvamoly** rajzása (10-30 db imágó/csapda/hét) is. Ősziarackban (szüret vége) a **keleti gyümölcsmoly** jelenléte helyenként már csak észlelési szintű, de egy-egy kertben még mindig drasztikus csökkenés nélkül csapdázható a kártevő (15-55 db imágó/csapda/hét).

Szőlőben a szüret folytatódott, amelyhez az időjárás kedvezett. Az idején aszályos, meleg évjáratnak a termés mennyisége és a beltartalmi értékek kedvező alakulása látta kárát (alacsony savtartalom).

Mindemellett a szőlő ültetvényeket súlyosan megtizedelő kórokozó a **szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazmája** egyre több ültetvényben üti fel a fejét, ezért amíg lombot látunk a szőlőn, addig

fokozottan figyeljük a jellegzetes fitoplazma tüneteket és tegyük meg a szükséges intézkedéseket. A sárga ragacslapokat is célszerű még legalább a hónap végéig kint hagyni, hogy ellenőrizni tudjuk a mostanra egyébként már csökkenő **amerikai szőlőkabóca** egyedszámát (2-15 db imágó/csapda/hét). Ez amiatt is fontos, mert van lehetőségünk szüret utáni rovarölőszeres beavatkozásra a vektor ellen és amennyiben a csapdák jelzik a kabóca jelenlétét, a védekezést javasolt is elvégezni.

Dióban észlelési szintű vagy több ültetvényben már befejeződött a **nyugati dióburok-fúrólégy** rajzása. A kártételek az idei évben minimálisak, amely vélhetően a száraz időjárásnak tudható be.

Egyéb:

Kertészeti-és dísznövény kultúrákban fokozódott a **gyapottok bagolylepke lárváinak** kártétele (1. fotó). Az **ázsiai márványos poloska** és a **zöld vándorpoloska** lárvái szintén hívatlan vendégeink a házi kerti növényeken (pl. paprika, paradicsom stb.), de lényegesen alacsonyabb egyedszámban mint az elmúlt években.

1. fotó: Gyapottok-bagolylepke károsítása nyomán rothadó paradicsombogyó
(Fotó: Tunyoginé Búzás Ilona)

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén (Szakolczai Soma), Csongrád-Csanád (Tunyoginé Búzás Ilona), Hajdú-Bihar (Gálóczi-Tömösváry Róbert), Jász-Nagykun-Szolnok (Pintér Imre), Komárom-Esztergom (Abdai Éva) és Zala vármegyei (Tűh Annamária) Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.